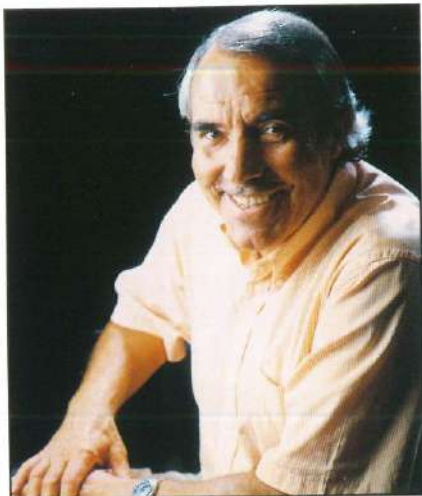

Jaume Sabaté Mercadé

El món del futbol ha esdevinut en els darrers anys un espectacle esportiu de primer ordre gràcies a la seva difusió pel mitjà televisiu, cosa que ha fet que prenguéssin dimensions extraordinàries. La pràctica esportiva del futbol ha sobrepassat el vessant esportiu i s'ha convertit en quelcom més, en un gran espectacle. Molts elements s'han interrelacionat per donar lloc a aquesta realitat. Si el futbol genera passions és perquè al darrere hi ha uns clubs i uns tècnics que s'encarreguen de fer tot el possible perquè el seu equip assoleixi el més alt nivell esportiu. En aquesta tasca hi tenen un paper fonamental els

entrenadors de futbol. A Espanya, als anys cinquanta es va crear el Comitè Nacional d'Entrenadors de Futbol. El comitè català està presidit per Jaume Sabaté, exjugador i entrenador de futbol professional. Aquesta entitat té cura de defensar els drets dels entrenadors davant de la societat i de proporcionar determinats serveis a aquest col·lectiu, especialment formatius. S'organitzen actes, conferències i fòrums per enriquir els coneixements dels entrenadors. Grans figures del món del futbol han passat per aquestes trobades formatives a les quals assisteixen entrenadors de totes les categories.

Des de fa uns anys es valora molt més la feina de l'entrenador: "Un punt d'inflexió en el món de l'entrenador és conseqüència de l'arribada d'Helenio Herrera, un entrenador que va revolucionar el món del futbol i que va fer reflexionar la societat sobre el paper que desenvolupen aquests professionals sobre la gespa. Ara bé, el futbol no es limita a la 1a Divisió, sinó que hi ha moltes altres categories. El mateix passa amb els entrenadors, n'hi ha que són molt coneguts perquè entrenen els grans equips de la Lliga i, en canvi, uns altres, la gran majoria, també exerceixen la professió però en un pla menys mediàtic i igualment esportiu. Aquest últim és l'entrenador 'obrer', un assalariat, amb la seva problemàtica particular, que rep les crítiques del públic, dels directius... L'entrenador de 1a Divisió també ha d'aguantar les crítiques però s'hi afegeix la dels mitjans de comunicació. De totes maneres, aquesta pressió es veu molt compensada pels sous. Ara bé, el nivell d'exigència és igual per a tots els entrenadors; s'han d'acomplir uns objectius ja que, si no és així, s'entra en una dinàmica de pèrdua de crèdit, d'estimació." No obstant això, el paper dels jugadors també és cabdal: "Un entrenador té més possibilitats de fer pujar el seu *cachet* si té bons jugadors."

La majoria dels entrenadors de futbol han estat abans jugadors. "Quan l'esportista acaba la seva etapa futbolística pot optar per continuar vinculat al món del futbol convertint-se en entrenador. Comença entrenant

infantils, cadets, juvenils i, progressivament, va pujant de categoria. Si l'entrenador assoleix els seus objectius esportius, té un determinat carisma, sap vendre's publicitàriament i si l'acompanya la sort, arribarà a formar part d'una determinada elit d'entrenadors."

Aquest tècnic disposa avui de molts més mitjans per entrenar els jugadors: "La tecnologia s'ha incorporat a l'esport i s'utilitza per estudiar les característiques del contrari. L'entrenador comença la seva tasca el dilluns analitzant l'estat físic i anímic dels jugadors; a continuació, els prepara en els aspectes tècnic i tàctic, i després ha de pensar en el contrincant. Es disposa de dades del contrari gràcies a la informació que aporten col·laboradors que han investigat l'equip i a vídeos enregistrats. Se'n fa un estudi molt precís de tots els moviments tàctics i estratègics. Com més gran és l'equip més capacitat té de poder analitzar detalladament el rival. La tecnologia també permet esbrinar la situació límit del jugador pel que fa a rendiment físic a l'hora d'entrenar i analitzar les seves lesions."

La figura de l'entrenador és la més reconeguda, però els col·laboradors també hi fan un paper important. "De totes maneres, el tècnic és el que pren les decisions definitives i dona la cara davant dels mitjans de comunicació. Hi ha dues frases que diu l'entrenador: quan es perd 'és perquè els jugadors no han corregut, no han lluitat...'; quan es guanya, 'hem jugat un gran partit'. En tot cas, l'entrenador ha de tenir uns bons jugadors, la matèria base per poder desenvolupar les capacitats individuals de cadascú dins del camp." I afegeix: "L'entrenador és la persona més solitària del món esportiu, la que pren les decisions que, a pesar que puguin semblar errònies per al públic, ell les aplica perquè creu que aportaran millors al joc de l'equip. Els mitjans de comunicació contribueixen a crear opinions sobre els tècnics. I és que avui l'entrenador és una figura poc sòlida a Espanya; abans era més considerada. Per exemple, hauria de ser una figura important a l'hora de fitxar jugadors, però s'ha demostrat que això no és possible perquè les directives destitueixen els tècnics amb facilitat."

Des de fa alguns anys s'han pogut estudiar els beneficis que comporta la tasca d'un psicòleg dins de l'equip: "Els entrenadors desenvolupen en part aquesta labor, però hi ha equips que confien plenament en els especialistes de la psicologia per estimular mentalment els jugadors i fer que millorin el seu rendiment. Avui el 80% de les seleccions mundials disposen d'un psicòleg. Va ser pionera en la introducció d'aquesta tècnica la selecció del Brasil quan l'entrenava Pelé, el mític jugador de futbol. A Espanya la tasca del psicòleg es troba dins del futbol formatiu i no tant en el professional."

Hi ha hagut grans entrenadors que han passat a la història per la seva tasca esportiva: "Helenio Herrera, la persona que va impulsar la figura de l'entrenador; Alex Ferguson, entrenador incansable; Johan Cruyff, un geni que ha aportat plasticitat al futbol." Més a prop hi ha entrenadors catalans que són el reflex de l'evolució del jugador de futbol que acaba convertint-se en tècnic, com és el cas de Carles Rexach. Tots plegats, jugadors i entrenadors de futbol, "han de tenir molta vocació, voluntat de sacrifici, treballar de valent i tenir la sort de costat per portar endavant aquestes carreres."